

Theater Na de Dam
Atelier

MIJN OPA II

Thema's: Soldaten, Voormalige koloniën

Locatie: Nederland, Rotterdam

Door: Jasper Vaillant

Dit verhaal is gebaseerd op het leven van Alwin Dors, een Surinaamse veteraan die zich als jongen van negentien vrijwillig aanmeldde om te vechten. Suriname, een voormalige Nederlandse kolonie, speelde een belangrijke rol in de bevrijding van Nederlands-Indië, een andere Nederlandse kolonie. Acht Rotterdamse jongeren vroegen zich af hoe dit zat, en spraken in mei 2022 met zijn kleindochter Saskia. Ze spraken over de verhalen uit het verleden, over de dingen waar haar *opa Dors** altijd over zweeg, en over de erkenning die hij nooit kreeg.

TIP: Deze tekst is samen te lezen met MIJN OPA I, III en IIII

PERSONAGES KLEINKIND
 OPA

KLEINKIND stelt OPA vragen, OPA is stil of vertelt. Stukje bij beetje, niet teveel, en nooit alles. Je kunt zelf bedenken hoe je ze neerzet; bijvoorbeeld OPA in een stoel en KLEINKIND ernaast, of op een andere manier die je passend vindt

KLEINKIND Toen de oorlog uitbrak, hoe oud was u toen, opa?

OPA Vijftien of zestien

KLEINKIND En wat merkte u ervan?

OPA We volgden al het nieuws
 En elke maandag moesten we één cent meenemen
 voor de inzamelingsactie
 Er werd in heel Suriname meer dan honderdduizend gulden

bijgebracht,
zodat Nederland een Spitfire-gevechtsvliegtuig kon kopen

KLEINKIND Het koningshuis was zeer geliefd

OPA Geen leus op aard is meer ons waard dan het Oranje boven

KLEINKIND Was dat de reden dat u naar Indonesië ging?

OPA Nee, dat was in 1944
Toen was ik negentien

KLEINKIND En waarom ging u dan?

OPA Teken voor Australië en zie de wereld
Dat was de oproep
Heel misleidend
Er werden overal posters geplakt in Paramaribo
Wil je een wereldreis maken en wat van de wereld zien?
Join the army

KLEINKIND En u dacht meteen: let's go

OPA Ja, er was niet zoveel te doen hier
En ik dacht: ik wil wel op reis
Bovendien stelden ze een mooie betaling in het vooruitzicht
En je weet dat ik de lagere school niet heb afgemaakt
Dus...

KLEINKIND Dus toen tekende u voor de oorlog

OPA Ik wist niet dat ik mee zou vechten
Er werd ons verteld dat we dienst zouden doen achter de linies

KLEINKIND Maar dat was niet zo

OPA Nee, dat was niet zo

Stilte

KLEINKIND En toen ging u dus met de boot naar Australië?
Hoe lang duurde dat?

OPA Ik denk wel een maand, want we konden niet rechtstreeks
Dan zouden we getorpedeerd worden

KLEINKIND Hoe heeft u dat ervaren, zo lang op die boot?

OPA Kijk, je bent jong en het is allemaal nieuw
Er waren ongeveer zesendertighonderd man aan boord
Niet alleen Surinamers, maar ook Puertoricanen, Australiërs...

KLEINKIND En hoe was het in Australië?

OPA Ik heb gevochten in Indonesië tegen de Jappen
Daarom moesten we worden getraind

KLEINKIND Ja

OPA Ik ga je iets zeggen:
heel veel Surinamers willen niet geloven
dat wij naar de oorlog gingen
Dat is een miskennis
Van onze eigen mensen
En Nederland heeft ons ook miskend
De waardering die we moesten krijgen hebben we nooit gehad
Je kreeg elke maand twaalf euro vijftig in een envelop
Als snoepgeld
En verder geen medaille of erkenning
Niks

Stilte

KLEINKIND Maar hoe was het daar dan, opa? In Indonesië?
Zou u daar iets over kunnen vertellen?

OPA blijft stil

KLEINKIND Want u zegt dat van die frontlinie en achterlinie
Wat gebeurde daar?

OPA blijft stil

KLEINKIND Ik heb weleens gehoord dat het in de jungle was
en dat je daar dan in moest gaan...

OPA Het is geweest, laat het achterwege

KLEINKIND Maar opa...

OPA Het is geweest

Stilte

KLEINKIND Nog wat koffie?

OPA Graag

OPA krijgt een heftige hoestbui. Het blijkt een longontsteking. Hij moet naar het ziekenhuis

In 2022 ging de voorstelling 'Afgedankt' in première in Rotterdam (regie: Jasper Vaillant – productiehuis: Theater Rotterdam). Een voorstelling over de honderden Surinamers

die vrijwillig vochten voor de bevrijding van Nederland en Nederlands-Indië. Wat is er gebeurd met deze vrijwillige helden? En waarom kregen ze nooit erkenning voor hun loyaliteit?

* **opa Dors:** De verhalen van opa Dors komen voort uit gesprekken die hij voerde met zijn kleindochter Saskia. Saskia heeft deze foto meegestuurd - voor iedereen die het leuk vindt om een gezicht bij de verhalen te krijgen. Opa Dors; privéfoto